

ΕΚΑΤΟ ΜΕΡΟΝΥΧΤΑ ΣΦΑΓΗΣ ΣΤΗ ΡΟΥΑΝΤΑ ΜΕ 800.000 ΝΕΚΡΟΥΣ

Είκοσι χρόνια από τη γενοκτονία των Χούτου εναντίον των Τούτσι

Εβδομάδα μνήμης για τα εκατοντάδες χιλιάδες θύματα της γενοκτονίας της Ρουάντα ξεκινά στη χώρα. Η 20ή μαύρη επέτειος της σφαγής, που διήρκεσε 100 ημέρες και άφησε πίσω της

περίπου 800.000 νεκρούς, συνιστά μια ανατριχιαστική υπενθύμιση για τη σημασία της εθνικής συμφιλίωσης στην αφρικανική χώρα.

Στις 7 Απριλίου 1994, μία ημέρα μετά την κατάρριψη του ιδιωτικού αεροπλάνου του προέδρου της χώρας Ζιβενάλ Χαμπιαριμάνα, εξτρεμιστές της φυλής των Χούτου ξεκίνησαν μια πρωτοφανή συστηματική αιματηρή εκστρατεία εξόντωσης της κοινότητας των Τούτσι, όπως και των πολιτικών τους αντιπάλων, ανεξαρτήτως της εθνοτικής τους ταυτότητας.

Το 85% των κατοίκων της Ρουάντα ανήκουν στη φυλή των Χούτου, ωστόσο για πολλά χρόνια η μειοψηφία των Τούτσι κυριαρχούσε στη χώρα. Το 1959 οι Χούτου ανέτρεψαν τη μοναρχία των Τούτσι και δεκάδες χιλιάδες Τούτσι κατέφυγαν σε γειτονικές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ουγκάντα. Μια ομάδα εξόριστων Τούτσι σχημάτισε το Πατριωτικό Μέτωπο της Ρουάντα (RPF), που εισέβαλε στη χώρα το 1990 – οι συγκρούσεις σταμάτησαν μόλις το 1993 έπειτα από μια ειρηνευτική συμφωνία.

Το βράδυ της 6ης Απριλίου 1994 το αεροπλάνο που μετέφερε τον πρόεδρο της χώρας κατερρίφθη, οδηγώντας τον ίδιο και όλους τους επιβαίνοντες στον θάνατο. Οι εξτρεμιστές Χούτου κατηγορήσαν το RPF και αμέσως ξεκίνησαν μια καλά οργανωμένη εκστρατεία σφαγής κατά των Τούτσι. Από την πλευρά του το RPF έκανε λόγο για προβοκάτσια προκειμένου να ξεκινήσει η

εκκαθάριση εναντίον τους. Λίστες με κυβερνητικούς αντιπάλους παραχωρήθηκαν στις πολιτοφυλακές των Χούτου – οι ίδιοι και οι οικογένειές τους δολοφονήθηκαν με συνοπτικές διαδικασίες. Χιλιάδες γυναίκες που ανήκαν στη φυλή των Τούτσι απήχθησαν για να γίνουν σκλάβες του σεξ.

Οδοφράγματα στήθηκαν παντού: κανείς Τούτσι δεν περνούσε ζωντανός. Οπλα και λίστες θανάτου παραδόθηκαν σε τοπικά «τάγματα θανάτου», τα οποία γνώριζαν πού ακριβώς να βρουν τα θύματά τους. Το ρατσιστικό πογκρόμ εναντίον των Τούτσι ήταν πρωτοφανές: εκτιμάται ότι στη γενοκτονία δολοφονήθηκε περίπου το 70% των Τούτσι – δηλαδή περίπου το 20% του πληθυσμού της χώρας. Οι εξτρεμιστές Χούτου έστησαν προπαγανδιστικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και εφημερίδες, καλώντας τον κόσμο να «εξολοθρεύσει τις κατσαρίδες», δηλαδή να σκοτώσει τους Τούτσι. Τα ονόματα των στόχων ανακοινώνονταν στο ραδιόφωνο.

Παρότι τα Ηνωμένα Έθνη και το Βέλγιο διατηρούσαν δυνάμεις στη Ρουάντα, δεν δόθηκε ποτέ εντολή να συνδράμουν προκειμένου να μπει τέλος στη γενοκτονία. Εναν χρόνο μετά το αμερικανικό φιάσκο στη Σομαλία και τον χαμό αμερικανών στρατιωτών, η Ουάσιγκτον δεν ήταν διατεθειμένη να εμπλακεί και σε άλλη αφρικανική χώρα. Οι Βέλγοι και οι περισσότεροι κυανόκρανοι αποσύρθηκαν. Οι Γάλλοι, σύμμαχοι της κυβέρνησης των Χούτου, έστειλαν δυνάμεις προκειμένου να δημιουργήσουν μια ζώνη ασφαλείας, αλλά κατηγορούνται από τη σημερινή κυβέρνηση της Ρουάντα, όχι μόνο ότι δεν έκαναν αρκετά προκειμένου να σταματήσουν τη σφαγή αλλά και ότι συνέδραμαν σε αυτή – κατηγορία που μετά βδελυγμίας αντικρούει το Παρίσι. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι εγκατέλειψαν τα σπίτια τους αναζητώντας καταφύγιο σε γειτονικές χώρες. Τον Ιούλιο του 1994 δυνάμεις του καλά οργανωμένου RPF κατέλαβαν την πρωτεύουσα της Ρουάντα, Κιγκάλι. Ως αποτέλεσμα περίπου δύο εκατομμύρια Χούτου, εξτρεμιστές που συμμετείχαν στη γενοκτονία αλλά και πολίτες, κατέφυγαν στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (τότε Ζαΐρ). Το RPF κατατρόπωσε τις κυβερνητικές δυνάμεις, υποχρεώνοντας τη μεταβατική κυβέρνηση να καταφύγει και αυτή

στο Ζαΐρ, θέτοντας τέλος στη γενοκτονία.

Η απουσία της Γαλλίας

Δεν συμμετείχε η γαλλική κυβέρνηση στις εκδηλώσεις μνήμης για τη συμπλήρωση 20 χρόνων από τη γενοκτονία της Ρουάντα, μετά τις νέες κατηγορίες που εξαπέλυσε ο πρόεδρος της χώρας **Πολ Καγκάμε** εναντίον του Παρισιού για τον σκιώδη και για πολλούς «βρώμικο» ρόλο της τότε γαλλικής κυβέρνησης του *Φρανσουά Μιτεράν* στη διάρκεια της σφαγής. Ο Καγκάμε ανέφερε ότι οι γάλλοι στρατιώτες που εστάλησαν στη Ρουάντα ήταν «ασφαλώς συνεργοί» αλλά και ότι διέπραξαν οι ίδιοι σφαγές.

Το Παρίσι ακύρωσε την επίσκεψη της γαλλίδας υπουργού Δικαιοσύνης **Κριστιάν Τομπιρά**, ενώ ο γάλλος πρεσβευτής στο Κιγκάλι αφαιρέθηκε τελικά από τη λίστα των προσκεκλημένων. Οι γαλλικές Αρχές έχουν επανειλημμένα αρνηθεί ότι αναμείχθηκαν στη γενοκτονία, σε αντίθεση με το Βέλγιο που έχει ζητήσει συγγνώμη. Πρόσφατα γαλλικό δικαστήριο καταδίκασε σε 25 χρόνια φυλάκιση τον **Πασκάλ Σιμπικάνγκουα**, πρώην αξιωματικό των μυστικών υπηρεσιών του στρατού της Ρουάντα για τον ρόλο του στη γενοκτονία του 1994. Πρόκειται για την πρώτη φορά που η γαλλική Δικαιοσύνη δίκασε (και καταδίκασε) έναν εμπλεκόμενο στον εμφύλιο της Ρουάντα.

Πηγή/φωτό: Το Βήμα